

DELİ KIZIN TÜRKÜSÜ

Seçme Şiirler

•

Gülten Akın

*Gülten-Akın'ın
YKY' deki-kitapları:*

- Sonra İşte Yaşlandım (1995)*
Toplu Şiirler 1956-1991 (1996)
Şiiri Düzde Kuşatmak (1996)
Şiir Üzerine Notlar (1996)
Sessiz Arka Bahçeler (1998)
Uzak Bir Kıyıda (2003)
Kırmızı Karanfil - Toplu Şiirler I • 1956-1971 (2004)
Ağıtlar ve Türküler - Toplu Şiirler II • 1972-1983 (2004)
Uzak Bir Kıyıda - Toplu Şiirler III • 1991-2013 (2004)
Kuş Uçsa Gölge Kalır (2007)
Celâliler Destanı (2007)
Beni Sorarsan (2013)

Doğan Kardeş

Deli Kızın Türküsü - Seçme Şiirler (2012)

GÜLTEN AKIN

Deli Kızın Türküsü

Seçme Şiirler

Hazırlayan
Raşit Çavaş

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları – 3535
Doğan Kardeş – 378
—ilkgençlik—

Deli Kızın Türküsü / Gülten Akın
Hazırlayan: Raşit Çavaş

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Bilnet Matbaacılık ve Ambalaj San. A.ř.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1. Cad. No: 16 Ümraniye-İstanbul
Tel: 444 44 03 • Fax: (0216) 365 99 07-08 • www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 31345

1. baskı: İstanbul, Şubat 2012
5. baskı: İstanbul, Ocak 2016
ISBN 978-975-08-2190-5

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.ř., 2015
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.ř.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

Önsöz: Gülten Akın'ı Okumak... • 8

- Rüzgâr Saati • 11
Kör Aynadan İnce Kıza • 13
Deli Kızın Türküsü • 15
Bir Mevsim Bir Dal İki Serçe • 16
Sonbaharda Bir Salı • 17
Havada Bir Hoş Aydınlık • 18
Yağmur Altındaki Adam • 19
Kaldığı Yerden • 20
Kendi Yalnızlığında Unutulmuş • 21
Kadınısı • 22
Uzun Yağmurlardan Sonra • 23
Kestim Kara Saçlarımı • 24
O Elindekini • 25
Başka Yaşama • 26
Yalnızlık Camları • 27
Kaplan • 28
Aşk • 29
Güvercinli Kadın • 30
Üşümekten Değil Korku • 31
Ayıklama • 32
Duvarda • 33
Kim Neyi • 34

- İlkyaz • 35
Bir Salı Yola Çıkış • 37
Oğlanın Türküsü • 38
Şu Giden Atlıya Türkü • 40
Biriken • 41
O Kadınlar İçin Beşli Sekizli • 42
Sesli Ağıt • 43
Annesi Çalışan Çocuğun Ağıdı • 44
Yüksek Evde Oturanın Türküsü • 45
Bebek İçin Karşılama • 46
[Seyran Destanı'ndan] Birinci Bölüm • 48
İbrahim • 53
Sardunya • 54
Gül İçin İlahi • 55
Şifahi • 56
Varı Sevdası Olana İlahi • 59
Dereye İlahi • 60
Bedrettin Koçaklaması • 61
Yaralı • 62
Sevi Dizeleri • 63
Gülerken Yüzün • 64
Red • 65
Görüldü • 66
Güz Fotoğrafları • 67
Dar Gelir • 69
12 Şubat 1920 • 70
Kış Yolculuğu • 73
Sevda Kalıcıdır • 74
Rölans • 75
Barınak • 76
Arka Bahçe • 77
Akvaryum • 79
Gel Dirilt Değiştir • 81
Dedem Öldüğünde • 82

Çocukları Eşit Tutun • 83
Seni Sevdim • 84
Paris • 85
Kısa Şiir / bir • 86
Ayrıntılar İlahisi • 86
O Bahçe O Kadınla • 87
Aksata • 88
Balina • 89
Tuhaf Bir Aşk • 90
Düş • 91
Saklayan Kadınlar Şiiri • 92
Teşekkür • 93
Yaz Odası • 94
Gülümserdim • 95
Kuşbaz • 96
Orda Kaldım • 97
Leke • 98
Körleşme • 100
Güvercin Ağdı • 101
Aşk ve Sıla • 102
Taş • 104
Ah Ülke • 105
Gülten Akın Biyografisi • 106
Şiirlerin Yer Aldığı Kitaplar • 110

Gülten Akin'ı Okumak..

Bir şairi okumak onun şiirlerini okumaktır. Oysa has şairleri okumak, şiirine kanını, canını, bütün bedenini katmış şairleri okumak, aynı zamanda bütün hayatıyla onu okumaktır.

Gülten Akin'ın siyasi bakış açısını şiirinde bulabilirsiniz. Kuşaktaşları gibi İkinci Yeni'ye ait olup olmadığını merak ediyorsanız, bunu da şiirlerinde bulacaksınız. Elbette doğa, aşk, ayrılık şiirlerinde de, '70 sonrası toplumsal sorunlarla (gözünün önündeki gencecik mücadeleciler insanların da tanığıydı) dolu şiirlerinde de, modern şiire halk şiirinden ödünç alıp mükemmelleştirerek şiirine kattığı geleneksel formlarda da aynı Gülten Akin'ı hiç başkalarıyla karıştırmadan bulabileceksiniz.

Ülkede yasaklar artıyorsa, çağa ters düşen gelenekler hâlâ sürüyorsa, erkeklik kavramı ve baskısı kadınlar üzerinde hâlâ sürüyorsa, bütün bunlara, sadece "kara saçları" nı keserek değil bütün dizeleleriyle karşı çıkan bir Gülten Akin'ı baktığınız her yerde göreceksiniz.

Gülten Akin'ın duyarlılığını şiirlerinden siz de hissedebilirsiniz. Ama bu duyarlıklar, ucuz duyarlıklar değil, kendisini var eden, bütün benliğiyle birlikte bizi de içine alan, çekip çeviren, okurken etkileyen, okuma bittikten sonra da aldığımız şiir lezzetinin yanı sıra bizi de şiirin sonunda değiştiren bir duyarlıktır.

"Ah kimsenin vakti yok durup ince şeyleri anlamaya" derken aslında anlamsız bir geçmişe özlem değildiir söylediği. O eski gün-

lerdeki güzelliklerin, günümüzün “bencil hesapların buzlu sularında” nasıl yok edildiğini söylüyordur o dizelerde. Bu eski günlere  zlem dolu bir ağıt değil, yeni günlerdeki bencilliğe, bireyciliğe Őiirle yapılmış en güzel (hatta hayli sert) eleştiridir.

Belki de toplum denilen o anlamsız ortalamanın dışında kaldığı için, “bende bir gülten kaldı / hangi bağa diksem yabancı” demesi bundandır. Elbette bu “yabancı”lık, bu uyumsuzluk, bazı eleştirmenlerin baktığında gördüğü gibi karamsarlık değildir. Aksine, karamsarlığı reddeden, gelecekten umut dolu günler bekleyen, belki yaşadığı günleri sevgisiz ve sorunlu gören ama gelecekten de hem kendi umutsuz olmayan hem de bizi kendisiyle birlikte umuda çağıran Őiirlerdir bunlar.

Őiirleri seçerken, Gülten Akın Şiirine gençlerin ve onu ilk kez tanımaya yola  ıkacakların seveceği, Gülten Akın’ı tanımaya uygun olduğunu düşündüğüm Şiirler seçtim. Herkesin Gülten Akın’ı kendine. Bir başka seçici eminim bambaşka Şiirler seçecektir. (Gülten Hanım, dosyayı gördüğünde, “ben seçseydim başka Şiirler seçerdim” dedi.) Ama bunlar benim Gülten Akın Őiirlerim.

Őiirleri seçerken, Gülten Akın’ın her döneminden, her kitabından, bütün opus’unu örnekleyecek bir seçme yaptığımı sanıyorum. Umarım başarılı olmuşumdur.

1933 doğumlu Gülten Akın, 1995’te, 62 yaşındayken yayımladığı aynı adlı kitabında, “bir roman kadar uzun bu tümce / -Sonra işte yaşlandım” diyordu. O kitaptan sonraki Őiirlerine baktığınızda, 20 yıl sonra bile aslında ne kadar genç ve diri Şiirler yazdığını göreceksiniz.

Ne demiştim başta: Bazı Őairlerin Şiirlerini değil Şairi okursunuz. Bu yüzden, bu kitapta seçtiğim Őiirleri okurken, Gülten Akın’ı okuyacaksınız.

Gülten Akın’ın Şiirlerini değil, Őiirlerindeki Gülten Akın’ı...
İyi Gülten Akın’lar..

Raşit  avaş

RÜZGÂR SAATİ

Adam senin böyle ilk gündüzden
Sulayıp biçtiğin çayır çimen
Üç güne kalmaz tazelenir
Adam senin böyle kuşluk vakti
Ürküttüğün serçeler – iş olsun –
Akşama kalmaz unuttur

Benim bir nokta kırılmışlığım
Gözlerimin ardında büyür durur

Aklım ısıklarla türkülerle
Rüzgâr saatleri evde tutamam
Essin esmesin yollardadır
Rüzgâr saatleri evde tutamam
Serseriler gibi anılarımı
Sokaklar doldurur

Tepeden tırnağa bir usanmışlık
Anı ne bellek ne
Bu şehirden bu parktan uzakta
Neresi olsa olur

>

Yorgun çayırlar serçeler, yorgunum
Nasıl taşısam ellerimi şimdi
Damda saçakta bacada bir mavi
Sallana sallana uyur

Adam senin sulayıp biçtiğin
Çayır çimen değil bir başka
O makasında suyunda
Oturup kalktığın düşündüğünde
– Öleyim fal değil bilmişlik değil
Gün gibi ortalıkta –
Allahın şeytanın odur

1955

KÖR AYNADAN İNCE KIZA

1.

Ben insanı tüm gösteren aynalardanım
Altı yönlü genişliğine derinliğine
Yüzünden ellerinden biliyorum
Yüreğinde tüm sevda
Yüreğin bana karşı

Şimdi sokaklarda sersefil düşünceli
Ya da pencerelerde yalnız göz
Gürültüler içinde güpegündüz
– Kanın öyle uzak damarlarından –
Uyusan kimseler uyandıramaz

İliya ılıya bir yaz gelse
Selim gelse – bak : bu park bu ağaç bu kuş –
Üç yaz tutmuş ellerine dokunsan
İliyip ısınıp çözülsen

Senin sular gibi umudun var
Deniz hayvanları gibi kör karanlıkta
Bir küçük yalan ardından günlerce
Bölüne bölüne çoğalır

>

2.

Ben insanı tüm gösteren aynalardanım
Altı yönlü genişliğine derinliğine
Nerde o kız küçük ince güzel
Nerde içi içine sığmayan
Bir unuttum ellerini yüzünü
Ne yüreğinde sevda
Ne durur bana karşı

Senin sular gibi umudun var
Susuz yosunlar gibi kuytularda
Bir küçük yalan ardından günlerce
Bölüne bölüne dağılır

1955

DELİ KIZIN TÜRKÜSÜ

III

Sana büyük caddelerin birinde rastlasam
Elimi uzatsam tutsam götürsem
Gözlerine baksam gözlerine konuşmasak
Anlasan

Elimi uzatsam tutamasam
Olanca sevgimi yalnızlığımı
Düşünsem hayır düşünmesem
Senin hiç haberin olmasa
Senin hiç haberin olmaz ki
Başlar biter kendi kendine o türkü

Yağmur yağar akasyalar ıslanır
Bulutlar uçuşur geceleyin
Ben yağmura deli buluta deli
Bir büyük oyun yaşamak dediğin
Beni ya sevmeli ya öldürmeli

Yitirmeli büyük yolların birinde ne varsa
Böcekler gibi başlamalı yeniden
Bu Allahsız bu yağmur işlemez karanlıkta
Yan garipliğine yürek yan
Gitti giden

1955

BİR MEVSİM BİR DAL İKİ SERÇE

Son damla mavi gökyüzünde
Kendi kendini içiyordu
Bir dalda iki garip serçe
Bir şeyler kayboluyordu biliyorduk

Bir dalda iki garip serçe
İki kişi birbirini anlıyordu
– Çiçeklere dokunmak yasak –
Bekçi yalan söylüyordu biliyorduk

Güzün teselli kâr etmez
Her şey kendiliğinden oluyordu
Bir başka mevsimde ağaç
Delice yeşilliğinden utanıyordu

Annecik terkedip gitmek istiyordu
Şarkının başını unutmak istiyordu
Terkedemezdi unutamazdı
Biliyordu

1953

SONBAHARDA BİR SALI

Gün Salı haftanın en uzun günü
Saat diyordu, günün en güzel saati
Hürriyet canım Hürriyet ver elini
Kat kat duvarlar ardında
Kendimi bildim bileli bekledim seni

Kayıtsız seyrediyordu yol boyu
Yaprakların düşüşünü üçer beşer
Bilirim diyordu içinden, bilirim
Kişiye istediğini vermezler

Yürüdü düşünceleri bozbulank
Ürkek serçeler geçti başının üstünden
Bir büyük şehrin kalabalığında
Yaşadığını duyuyordu her şeye rağmen

1952

HAVADA BİR HOŞ AYDINLIK

Havada bir hoş aydınlık bir mavi
Sevgiyse büyük şarkıysa güzel yaşamaksa
Bir yeşil kurt hazla gerinir güne doğru
Toprakta

Ben şarkıları akıttım sana doğru
İçimdeki ırmağı akıttım
Anlarsan söyleme istediğimi,
Ölürüm

Bahar gelir alı-al moru-mor
Kuytu yerlerde deli mantarlar biter
Kaya kaya olduğun düşünmez
Yücelerde bir iner bir kalkar

Yürekte bir yavru serçe
Çırpına çırpına yorulur
Çay denize gitti gider
Yaban şehirlere giden unutulur

Bir yeşil kurt hazla gerinir güne doğru
Toprakta
Havada bir hoş aydınlık bir mavi
Sevgiyse büyük şarkıysa güzel
Yaşamaksa...

YAĞMUR ALTINDAKİ ADAM

Bir yıldız iliklerine kadar karanlık
Bir adam yağmur altında yalnız
Tahammül edilmez düşüncesine
O inadına yaslanır kayıtsız

Ne söylenecek tek sözü vardır
Ne büyük hikâyesi yaşayanlara dair
Ağır sallanışını duyar yarasaların
Vakit gecedir

O çoktan affetmiştir unutanları
Alır götürür gözlerini bir deniz
Bırakır boşluğa kanatlarını
Bir yarasa gece vakti bahanesiz

1953